

Platforme educaționale cu rol în formarea continuă la nivel european

La nivel european, există numeroase modalități de formare și dezvoltare profesională continuă. Se pot menționa două tipuri de perfecționare: oportunitățile de mobilitate adresate cadrelor didactice prin programul Uniunii Europene Erasmus+, care oferă posibilitatea cooperării pentru toți actorii implicați în educație și formare, respectiv platforme de colaborare, formare, resurse educaționale, în diverse domenii de specialitate și nu numai.

1. Erasmus+

”Obiectivul general al programului Erasmus+ este de a sprijini dezvoltarea educațională, personală și profesională a persoanelor care își desfășoară activitatea în domeniile educație, formare profesională, tineret și sport”. (Uniunea Europeană - Erasmus+, 2021)

Luând în considerare perioada 2021-2027, prioritățile pentru obținerea finanțării proiectelor de mobilitate sunt includerea, diversitatea, transformarea digitală, mediul, combaterea schimbărilor climatice, participarea la viața democratică (conform secțiunii ”Despre” - <https://www.erasmusplus.ro/erasmus-1>). Cu un buget de peste 110 mil. euro alocat României, participarea prin proiecte reprezintă un mod foarte atractiv de dezvoltare profesională.

În ce privește dezvoltarea profesională continuă, proiectele ce pot fi scrise sunt incluse în domeniul educației școlare, la care pot aplica instituțiile de învățământ, autoritățile locale sau regionale care au rol în educație (inclusiv casele corpului didactic), institute de cercetare, ONG, muzee. De asemenea, domeniul formării profesionale include organizații cu rol în dezvoltarea profesională și continuă autorități locale, alți furnizori de servicii de formare.

Personalul didactic poate beneficia de formare continuă, prin intermediul proiectelor al căror beneficiar este instituția de învățământ în care își desfășoară activitatea; cu alte cuvinte, modalitățile de formare sunt foarte diversificate în cadrul mobilităților din proiecte, iar beneficiarii pot fi cadre didactice, profesioniști, formatori, personalul de conducere, voluntarii din diferite organizații educaționale.

În opinia noastră, pe lângă beneficiile la nivel de organizație/instituție de învățământ, personalul didactic beneficiază de multe avantaje ale acestor mobilități:

- recunoașterea și echivalarea de credite profesionale transferabile, prin cursuri de formare desfășurate în cadrul proiectelor de mobilități;
- schimb de experiență între diferite sisteme educaționale și schimb de bune practici;
- posibilitatea de a studia în străinătate;
- dobândirea/îmbunătățirea competențelor conform standardelor profesiei didactice, a competențelor lingvistice și digitale etc.

- posibilitatea avansării în carieră, prin valorificarea oportunității dobândirii de competențe în obținerea de funcții de conducere, coordonare proiecte etc.

Deși procesul de aplicare/implementare implică identificarea de parteneri educaționali din țară sau din alte țări (implicit acceptarea organizației ca partener), termene stricte de aplicare, organizare a activităților, implementare, monitorizare, control, gestionarea strictă a unui buget, o echipă serioasă de proiect și multe ore de muncă în afara programului obișnuit, mobilitățile Erasmus+ prezintă multe beneficii de imagine și de îmbunătățire a calității actului educațional pentru instituția participantă și beneficiarii proiectului.

2 Scientix

Dedicată în special profesorilor care predau discipline STEM (STEM – științe, tehnologie, inginerie, matematică), platforma Scientix reprezintă un spațiu generos de colaborare pentru cadrele didactice la nivel european și nu numai:

- a) în primul rând, beneficiarii profesori pot găsi pe portal materiale valoroase (unele dintre ele în limba maternă, dar se poate solicita și traducerea acestora), se pot implica în proiecte, pot participa la cursuri de perfecționare (cursuri de tip Moodle, inclusiv în limba română), pot face schimburi de experiență; de asemenea, pot deveni ambasadori Scientix în țările lor, pentru a organiza diferite evenimente dedicate STEM sau pentru sprijin în comunitatea online);
- b) pentru cercetători sau coordonatori de proiecte, Scientix reprezintă atât un spațiu de colaborare și sprijin pentru implementare de proiecte la nivel de comunitate, național sau internațional, cât și de promovare a acestora la conferințele Scientix;
- c) de asemenea, factorii de decizie în învățământul STEM pot găsi pe portal informații legate de strategiile naționale din domeniul STEM, rezultate ale cercetărilor și practicilor de profil (Scientix, 2023)

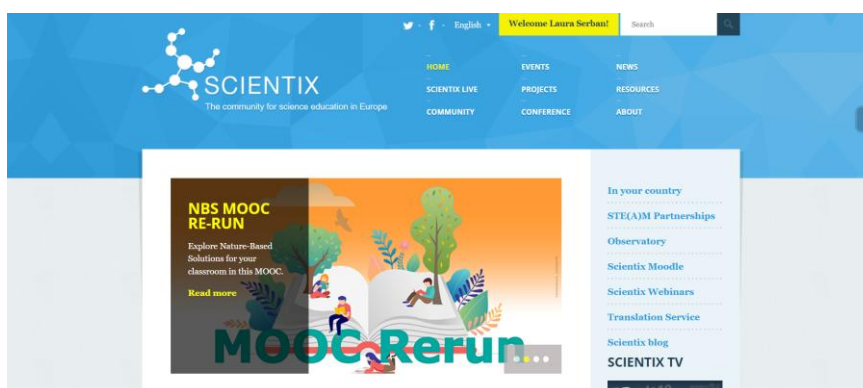

Fig. 1.5 - Pagina principală Scientix

În ce privește cursurile de formare dedicate personalului didactic de predare, temele abordate includ:

- educația incluzivă;
- managementul activităților didactice;
- matematică pentru preșcolari/ școlari;
- modelare 3D
- biologie (cursuri despre plante, animale, corpul omenesc)
- inginerie;
- IT (robotică, realitate augmentată, Scratch, aplicații Android) etc. (Scientix, 2010).

Cursurile sunt organizate pe categorii (cronologic, 2010-2012, 2013-2016, etc.), subcategorii (instrumente pentru profesori/cadre didactice, instrumente TIC pentru predare, managementul lecției), există, de asemenea, o categorie de cursuri în grupate în funcție de limba utilizată. Dintre cursurile în limba română, merită menționate: *”Utilizarea tablei interactive SMART Board și pregătirea materialelor didactice”*, *”Pregătirea expunerilor pentru orele de clasă reorientate”*, *”Experimente de chimie. Lovitura de începere”*, *”Imprimarea 3D în cadrul orelor STEM”*, *”Robo Scratch: Introducere în programarea roboților”*, etc., cu precizarea că orice curs publicat pe Scientix trece printr-un proces atent de analiză a calității înainte de a fi acceptat pe platformă.

În opinia noastră, platforma Scientix merită a fi luată în considerare în privința perfecționării științifice și metodice, pe domeniul STEM, ținând cont de faptul că o continuare a formării în domeniul disciplinei poate fi realizată la un nivel calitativ corespunzător doar la nivel de universitate. O componentă de descriere a modului de organizare a cursurilor Scientix Moodle este prezentată în figura următoare:

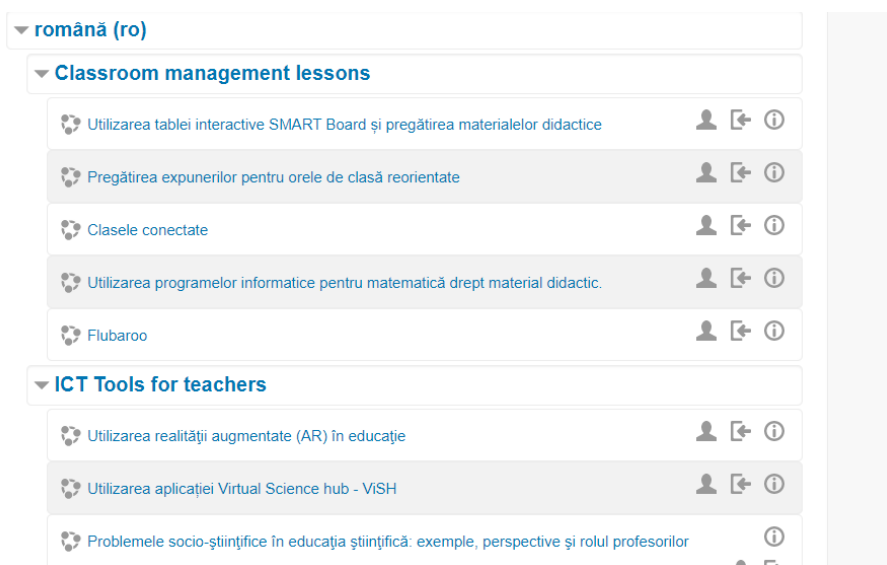

Fig. 1.1 - Moodle Scientix, listă cursuri în limba română

3. European School Education Platform

Inițial organizată în platforme educaționale distincte, (eTwinning, School Education Gateway, Teacher Academy), platforma European School Education Platform (ESEP) asigură, în primul rând spațiul virtual de conectare a tuturor școlilor din Europa, pentru a găsi și dezvolta parteneriate pentru proiecte în educație. Toate cele trei platforme menționate mai sus au fost reunite în ESEP, pentru o mai bună acoperire a nevoilor educaționale prezente și viitoare. De altfel, majoritatea aspiranților la o finanțare europeană pentru proiecte educaționale importante, au trecut prin eTwinning și cel puțin un proiect realizat prin intermediul comunității școlilor eTwinning. Cu alte cuvinte, toți factorii interesați din învățământ (personal didactic, cercetători, specialiști din educație) sunt invitați la o colaborare la toate nivelurile de învățământ, incluzând și perfecționarea continuă a cadrelor didactice. (ESEP, 2022)

Referindu-ne mai ales la componenta de perfecționare și formare continuă, eTwinning prin noua adresă ESEP include mai ales cursuri din domeniul managementului proiectelor: introducere în eTwinning, proiecte internaționale de colaborare educațională, promovarea parteneriatelor, asigurarea calității parteneriatelor școlare, utilizarea instrumentelor web 2.0 pentru comunicare și colaborare în proiecte. (Europa, 2022).

European School Education Gateway este de asemenea componentă integrată ESEP cu activitate consistentă dedicată învățământului preuniversitar și cu materiale de sprijin pentru instrumentele Erasmus+.

Domeniul formării continue este reprezentat de Teacher Academy, care include catalog de cursuri online, cursuri in-situ și materiale didactice, modul de organizare a acestora pe platformă putând fi observat în figura următoare:

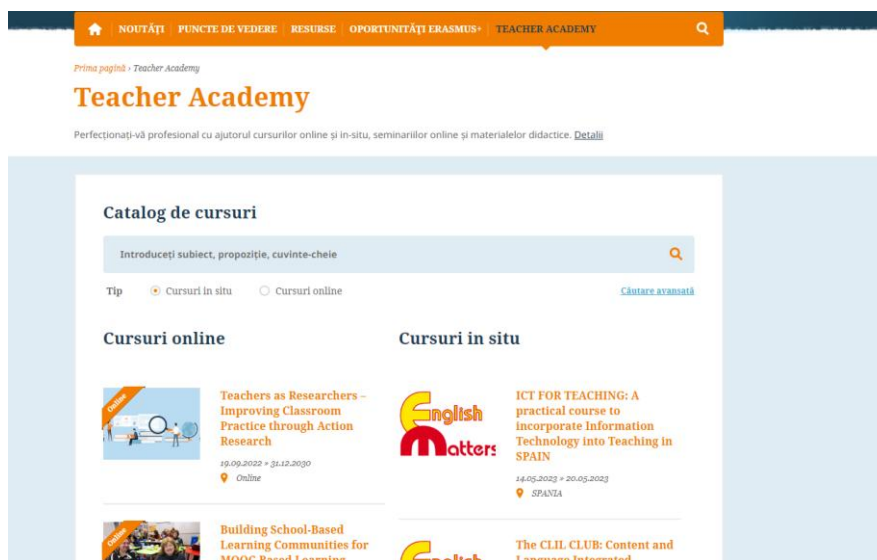

Fig. 1.2 - Cursuri pe platforma Teacher Academy

Abordarea este sub formă de cursuri MOOC (Masive Open Online Courses), disponibile unei comunități foarte mari de utilizatori și pot fi parcurse, în mare parte, în timpul disponibil. Domeniile de formare sunt diverse, adaptate problemelor și provocărilor actuale ale societății și ale sistemului educațional: practici educaționale, strategii de învățare, utilizarea tehnologiei în predare-învățare-evaluare, educația incluzivă.

Sunt de remarcat și colecțiile de materiale didactice: lecții, resurse educaționale, cataloage de metode educaționale etc. (Gateway, 2016).

În concluzie, formarea continuă este deosebit de importantă pentru toți factorii implicați în educație, modalitățile de realizare sunt diverse, cursurile online sunt tot mai accesate de cadrele didactice, fiind furnizate prin intermediul platformelor de învățare. Rămâne problema identificării nevoii de formare reale, în concordanță cu problemele identificate la nivel de unitate, local, județean, național, și noile provocări aduse de noile tehnologii, evoluția societății în ansamblu, progresul omenirii, în general.

Referințe:

1. Scientix, (2010), *Scientix - Courses*. în: <http://moodle.scientix.eu/>, accesat la data de 10.01.2025.
2. Scientix, (2023), <https://www.scientix.eu>. în: <https://www.scientix.eu/about>, accesat la data de 10.01.2025.
3. Uniunea Europeană - Erasmus+ (2021), *Erasmus+*. în: <https://www.erasmusplus.ro/erasmus-1>, accesat la data de 13.01.2025.
4. ESEP, C. E. -, (2022), *European School Education Platform*, în: <https://school-education.ec.europa.eu/ro> accesat la data de 10.01.2025
5. Europa, e. -. C. ș. d., (2022), *eTwinning - Comunitatea școlilor din Europa - Cursuri online pentru cadrele didactice*, în <https://etwinning.ro/cursuri-online-pentru-cadre-didactice> accesat la data de 10.01.2025
6. Gateway, S. E., (2016), *School Education Gateway - Teacher Academy*, în: https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/teacher_academy.htm accesat la data de 10.01.2025

Prof. metodist Șerban Laura Aurelia
Casa Corpului Didactic Tulcea